

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

“Voss Report” aneb Quo vadis, litigation finance?

Oblast financování soudních sporů (angl. litigation finance) byla regulatorními orgány v (kontinentální) Evropě doposud do značné míry přehlížena, ačkoliv výjimky v podobě Německa[1] přeci jen existují. S dynamickým rozvojem financování sporů prostřednictvím třetích stran v posledních letech souvisejícím zejména s rozmachem skupinových žalob v oblasti hospodářské soutěže se ovšem o slovo přihlásila Evropská unie, a tak spatřila dne 17. června 2021 světlo světa zpráva 2020/2130(INL) Výboru pro právní záležitosti Evropského parlamentu,[2] kterou připravil německý právník a poslanec Evropského parlamentu Axel Voss (odtud “Voss Report”) a jejímž cílem je nastítnit možnosti regulace, které by se následně promítly do nové směrnice.

Jak funguje financování soudních sporů?

Obchodní model financování soudních sporů je založen na jednoduchém principu, kde třetí strana (litigation funder) financuje veškeré náklady (zpravidla) žalobce, které s uplatňováním a vymáháním předmětného nároku souvisí (tj. soudní poplatky, náklady právního zastoupení, expertní posudky aj). V případě úspěšného vymožení finanční částky tak financujícímu subjektu náleží předem dohodnutá odměna (běžně ve výši 20-35% v závislosti na komplexitě sporu), v případě neúspěchu se pak jedná o riziko spojené s podnikáním této třetí strany, která na sebe bere veškerou finanční zátěž a klientovi tak nevzniká v tomto ohledu žádné riziko. Litigation funder může financovat jak jednotlivé soudní spory (jeden žalobce vs. jeden žalovaný), tak skupinové žaloby, kde jsou sdruženy nároky vícero poškozených (viz např. kartel výrobců nákladních vozidel).[3]

Benefity financování soudních sporů jsou nasnadě - klient nemá v souvislosti s uplatňováním jeho nároku žádnou finanční zátěž (odměnu hradí financující straně pouze v případě úspěchu), celý proces šetří jeho čas a v neposlední řadě se díky možnosti sdružování nároků a expertíze financující třetí strany může domoci spravedlnosti i tehdy, kdy by o to sám z různorodých důvodů neusiloval. Právě přispění k zvýšenému přístupu ke spravedlnosti je pak faktorem, kvůli němuž je financování soudních sporů obecně akceptováno a vyhledáváno ve drtivě většině vyspělých jurisdikcí.

Voss report

Úvodem je třeba poznamenat, že tzv. Voss Report není prvním dokumentem z “dílny” Evropského parlamentu, který se financováním soudních sporů zabývá, jelikož některá pravidla upravující postavení financujících třetích stran v souvislosti s tzv. zástupnými žalobami obsahovala již příslušná směrnice z prosince 2020.[4] Voss Report nicméně cílí na regulaci financování sporů třetími stranami napřímou, když předkládá Evropské komisi souhrn konkrétních doporučení v této oblasti. Ačkoliv předmětná zpráva identifikuje litigation finance jako rychle rozvíjející se odvětví, které je stále populárnější zejména z perspektivy výše zmíněného přístupu ke spravedlnosti, některé jednotlivé navrhované kroky jsou přinejmenším znepokojující a postrádají hlubší znalosti procesu. Konkrétní výčet toho - z mého pohledu - nejdůležitějšího z celkových 22 článků reportu, si dovoluji nastítnit níže:

- *Autorizační princip* - každý financující subjekt má podléhat schválení příslušného nadřízeného

orgánu;

- *Zpřístupnění individuálních smluv o financování* - a to nikoliv pouze soudu, nýbrž na žádost také žalované straně (!);
- *Široké pravomoci soudů a administrativních orgánů* - směrem k financující straně, a to i ve smyslu dávání závazných příkazů a směrnic týkajících se fiduciární povinnosti, transparentnosti či férovosti smlouvy o financování;
- *Stanovení maximální výše odměny* - ujednání ve smlouvě o financování, podle kterého má činit podíl klienta na odměně méně než 60%, má být podle předmětného reportu neplatné;
- *Zákaz financující strany zasahovat do litigace* - ve smyslu přímého rozhodování či ovlivňování rozhodování klienta, ovšem stále za plného rizika nesení nákladů v případě neúspěchu ve sporu a splnění podmínky disponovat dostatečným kapitálem po celou dobu trvání závazku.

Závěr

Jsem bohužel přesvědčen, že transpozice současného znění Voss Reportu do legislativy členských států EU by měla nepříznivý dopad pro mnoho spotřebitelů i obchodních společností, a to zejména ve vztahu k již výše zmiňovanému přístupu ke spravedlnosti, který tvoří jeden z hlavních benefitů litigation finance odvětví. Uplatnění výhod financování soudních sporů je pochopitelně nejdůležitější zejména v těch případech, kdy poškozená strana sporu čelí ekonomicky silnější protistraně, s čímž se nejčastěji setkáváme při žalobách na náhradu škody v oblasti hospodářské soutěže.

Přestože lze bezesporu souhlasit s tím, že regulace v oblasti financování litigací je žádoucí (a to zejména proto, aby byly dané služby nabízeny důvěryhodnými společnostmi se znalostí procesů, schopností poskytovat zastoupení nejlepšími advokátními kancelářemi a disponujícími dostatečným kapitálem), předmětná zpráva Evropského parlamentu zcela přehlíží výhody, které jsou s litigation finance spojeny a zásadním a disproporčním způsobem zasahuje do podnikatelské svobody financujících subjektů.

Konečně, navrhované znění Voss reportu není opodstatněno žádnými daty a do značné míry podkopává související směrnici o zástupných žalobách i směrnici o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody v případě porušení předpisů o hospodářské soutěži.^[5] Doufejme tedy, že v zájmu financujících i financovaných zúčastněných dosáhne návrh ještě zásadnějších změn, ideálně rovněž v důsledku věcné diskuse s na evropském trhu již etablovanými společnostmi, které financování soudních sporů poskytují.

JUDr. Ondřej Tyleček,
partner

[LitFin s.r.o.](#)

LIT·FIN
LITIGATION FINANCIERS

V Jirchářích 147/3
110 00 Praha 1 -Nové Město

Tel.: +420 606 286 589

e-mail: info@litfin.cz

[1] Viz [Gesetz zur Förderung verbrauchergerechter Angebote im Rechtsdienstleistungsmarkt](#) - neboli tzv. "Legal Tech" zákon, který vstoupil v účinnost dne 1. října 2021 a který přináší úpravu v otázce sdružování nároků (pohledávek) držiteli příslušné licence, jejich spolupráce s financujícími třetími subjekty a v neposlední řadě také dává advokátním kancelářím možnost spolupracovat s klientem na success-fee bázi, byť v omezené míře.

[2] Viz [Draft report with recommendations to the Commission on Responsible private funding of litigation \(2020/2130\(INL\)\)](#), ze dne 17.6.2021.

[3] LitFin se věnuje kauze "Truck kartelu" velice detailně, jednak financuje nároky několika stovek klientů z celé Evropy před soudem v Amsterdamu, druhak pravidelně přináší informace o posledním vývoji v této kauze, naposledy např. [v otázce příslušnosti soudu pro rozhodování o náhradě škody při nákupu zboží od účastníků kartelu na více místech](#).

[4] Viz [Směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2020/1828 ze dne 25. listopadu 2020, o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů](#). Členské státy mají povinnost tuto směrnici transponovat do vnitrostátních předpisů nejpozději do 23. června 2023, přičemž v souvislosti s tím je nutno podotknout, že v České republice stále nebylo dosaženo shody na finální podobě zákona o hromadném řízení (poslední návrh byl schválen vládou dne 5.11.2021).

[5] Viz [Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014, o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případech porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži](#). Do českého právního řádu byla tato směrnice transponována v podobě zák. č. [262/2017 Sb.](#), o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Aktuální judikatura k holdingovým strukturám](#)
- [Exkluzivita má svou cenu. NSS se vyjádřil k nájmemnému mezi spojenými osobami](#)
- [Daňové změny a novinky 2026: Nová pravidla pro zaměstnanecké opce a benefity i změny v](#)

DPH u nemovitostí

- Společníci by neměli fakturovat své společnosti
- Do 5 milionů EUR bez prospektu cenných papírů - novela ZPKT!